

DUALARIMIZIN YERİ VE ÖNEMİ

Bismillâhirrahmânirrahîm

el-Hamdülillâhi Rabbi'l-âlemîn kemâ yenbeğî li-celâli vechihî ve li-'azîmi sultânih ve's-salâtu ve's-selâmu alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn. Muhammedini'l-Mustafâ ve alâ âlihî ve sahibihî ve men-tebi'ahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn.

Emmâ ba'd;

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

الْقَبْرِ رَوْضَةٌ مِنْ رِيَاضِ الْجَنَّةِ أَوْ حُفْرَةٌ مِنْ حُفْرِ النَّارِ

el-kabru ravdatün min-riyâdi'l-cenneti ev huftratün min-huferi'n-nâri.

a. Kabir Hayatı

“İnsanın kabri ya cennet bahçelerinden bir bahçe olur ya da cehennem çukurlarından bir ateş çukuru olur.” Mü'minse cennet bahçesi olur, kâfirse veya günahkârsa azap görmesi için cehennem çukuru olur. Adamına göre olur.

“İki gündür burası çok güzel, rahatız. Meraklanma, üzülme...” diyor. Kocasını teselli

ediyor. “Üzülme; ama burada durmayacakmı-
şız, daha güzel bir yere gidecekmışız.” diyor.

Hayal mi?

Cennete gideceğini söylüyor yani. Elham-
dülillah. İşte dualar böyle olur.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Duaların bir şekli de Peygamber Efendi-
miz’e yapılan duadır, çok kıymetlidir. Pey-
gamber Efendimiz’e yapılan duaya salât u
selâm denir. Salât u selâm Peygamberimiz’e
duamızın, saygımızın, sevgimizin, bağlılığımı-
zın ifadesi olan bir şeydir.

b. Salat-ü Selamın Önemi

Biliyorsunuz Kur’ân-ı Kerîm’de Allah bize
emretmiştir: “Ey iman edenler! Siz de Resûlul-
lah’a salât u selâm getirin. Çünkü Allah da me-
lekleri de ona salât u selâm ediyorlar.” diye
âyet vardır. Onun için biz her vesileyle, her
fırsatta salât u selâm getirmeliyiz. Hatta adı
her anıldığı zaman Peygamber Efendimiz’e
salât u selâm getirmeliyiz. Zaten hemen geti-
riyoruz. Hz. Muhammed *aleyhisselam, sallal-
lahu aleyhi ve sellem*, diyoruz.

Neden?

Dedelerimiz, analarımız nur için yatsınlar, Allah razı olsun. Kalanlara Allah uzun ömür versin, vefat edenlere rahmet eylesin, bizi bu terbiye ile yetiştirdiler.

Nuh *aleyhisselam*, Musa *aleyhisselam*, Âdem *aleyhisselam*...

Aleyhisselam ne demek?

Dua! “Ona selam olsun.” İsmi bir parçasıymış gibi hemen salât u selâmı arkasına ekliyoruz. Bu bir terbiyedir. Büyüklerimiz bizi böyle terbiye etmiştir.

Başkası ne diyor?

“Nuh.”

Askerlik arkadaşın mı?

“Muhammed.”

Askerlik arkadaşın mı? *Aleyhisselam* desene, edepsiz!

Bizim İlahiyat Fakültesi’nde doçentlik imtihanı olmuştu. Biz o zaman asistanız. Bizden önceki birisi doçent olacak. İstanbul’dan, bilmem nereden jüri üyeleri geldi, bunu imtihan

ettiler. O doçent olan kimse sonra bana anlatıyor. “İçeri girdim.” diyor. Kim olduğunu söylemeyeceğim. Söylesem neler var; ilginç, enteresan... Bazı şeyleri söylemiyorum. İçimde saklı kalıyor.

Gelen jüri üyeleri; “Hadi bakalım şimdi bize şu konuyu ‘hazret’siz, ‘aleyhisselam’sız anlat bakalım.” demiş. Onlar prof.dur, zıpırdır filan. Doçent, imtihana İslâm Tarihi’nden imtihana giriyor.

Jüri üyeleri ne diyor?

“Hadi bakalım ‘hazret!’ kelimesini kullanmadan, salât u selâm filan getirmeden şöyle zıpırca bir anlat bakalım.”

c. Peygamberlere Saygı

Batıyor mu sana? Kalın kafalı! “Hz. Muhammed” dese batacak mı sana? “Hz. Muhammed *aleyhisselam*” dediğinde fena mı olacak?!.. Bak terbiyesize! Ama bizim dedelerimiz, Allah razı olsun, bize *aleyhisselam* diyerek öğretmişler. Çok şükür. Elhamdülillah!

Söze başlarken besmeleyle başlarız, hamd ederiz, salât u selâm getiririz. Hutbeye başlarken salât u selâm getiririz. Fâtîha’yı

okumadan önce salât u selâm getiririz. Duaya başladığımız zaman, namaz bittikten sonra önce esaslı bir salavât getiriyoruz. Ondan sonra Âyete'l-Kürsî filan okuyoruz.

Hangi salavâtı okuyoruz? Çok çeşitli salavâtlar var, hangi salavâtı okuyoruz?

Salâten tüncînâ'yı okuyoruz:

Allâhümme salli alâ seyyidinâ Muhammedin ve alâ âli seyyidinâ Muhammedin salâten tüncînâ bihâ min-cemî'i'l-ehvâli ve'l-âfat ve takdî lenâ bihâ cemî'a'l-hâcât ve tutahhirunâ bihâ min-cemî'i's-seyyiât ve terfe'unâ bihâ 'indeke a'le'd-deracât ve tubelligunâ bihâ aksâ'l-ğayât min-cemî'i'l-hayrâti fî'l-hayâti ve ba'del-memât bi-rahmetike yâ erhame'r-râhimîn

d. Salaten Tüncînâ

Bunun mânasını söylemek istiyorum. Çok güzel bir duadır. Salâten tüncînâ salavâtı çok güzel bir duadır. Anlamı çok geniştir, kapsamı çok geniştir. Çok güzel bir duadır. Onun için kısaca anlamını söyleyelim:

“Peygamber Efendimiz’e salavât istiyorum.” *Allâhumme salli alâ seyyidinâ Muhammedin ve alâ âli seyyidinâ Muhammedin.* “Yâ Rabbi! Peygamber Efendimiz’e ve onun âl’ine salât eyle!”

Ama nasıl salât eyle?

Salâten tüncînâ bihâ min-cemî’i’l-ehvâli ve’l-âfat. “Öyle bir salât eyle ki bizi her türlü korkulardan ve afetlerden koruyan bir salât ile salât eyle.”

Ehval, “korkular” demek. *Ahval* olursa “hâller” demek olur. *Ehval*; iki gözlü he ile.

Min-cemî’il-ehvâli ve’l-âfat. “Her türlü korkulardan...”

İnsanın korkuları nerde olur? Ölümden korkuyoruz. Âkıbetimizden korkuyoruz. Kabirdeki hâlden korkuyoruz. Âhiretten korkuyoruz. Maşher yerinden korkuyoruz. Sırat-tan korkuyoruz. Mizandan korkuyoruz...

Ne istiyoruz?

Böyle bir felakete uğramadan kabrimiz cennet bahçesi olsun. Ömrümüz uzun olsun.

Hüsn-i hâtime ile âhirete göçmek nasip olsun. Mahşer gününde Arş-ı Âlâ'nın gölgesinde gölgelenelim. Hesabımız âsân olsun, güzel olsun. Terazimiz, mizanımız ağır gelsin. Sıratı yıldırım gibi geçelim. Azaba uğramayalım. Cennete doğrudan girelim. Korktuklarımızdan emin olalım. Umduklarımızı Allah bize versin, öyle geçelim. Biz de salât u selâm getirirken; “Yâ Rabbi! Peygamber Efendimiz’e öyle bir salât ve selâm eyle ki onun hürmetine biz her çeşit korkulardan kurtulalım. Her çeşit maddî mânevî afetlerden mahfuz olalım.” diyoruz.

Dün akşam şakır şakır yağmur yağdı. İyi ki Toowoomba'dayız dedim. Çukur bir yerde olsaydık... Selin bastığı yerde suyun ne kadar yükseldiğini “Bir buçuk metre iki metre...” diye çubuklar gösteriyor. Ya oralarda olsaydık, oralarda bir kamp yapmış olsaydık ne olurdu? Sel bassaydı... Hadi! Evin damına çık! Kayıkla gelsinler, kurtarsınlar, diye bekle. Değil mi yani; korkuyor insan. Elhamdülillah! Afetlere uğramamak istiyoruz. Evvelki sene gezerken bir kasırga bizim peşimizden dolaştı durdu. Biz nereye gittiyssek o da

oraya geldi. Ama yanımıza yanaşmadı el-hamdülillah!

Bu salât u selâm hürmetine her çeşit korkulardan, afetlerden uzak olalım. Yâ Rabbi bizi uzak eyle!

Ve takdî lenâ bihâ cemî'a'l-hâcât. “Bu salât u selâm hürmetine bizim her hacetimizi ver yâ Rabbi!”

Ne istediyssek senden bütün ihtiyaçlarımızı gör ve isteklerimiz ver.

Ve tutahhirunâ bihâ min-cemî'i's-seyyiât. “Bizi her türlü pisliklerden temizle.” Dışımız temiz ama kalbimiz nasıl, içimiz nasıl, defterimiz nasıl? Defter kara mı ak mı? Melekler ne yazdılar? İyileri mi yazdılar kötülerini mi? Her türlü kötülüklerden tertemiz temizle yâ Rabbi!

Ve terfe'unâ bihâ 'indeke. İndeke, de harfiyle; İnneke değil. Burada ona da işaret etmek istiyorum.

Ve terfe'unâ bihâ 'indeke a'le'd-de-racât. “Bizi senin huzurunda en yüksek dereceye yükselt. Senin nazarında en yüksek mertebelere yükselt.”

Mü'min mertebelere yükselir mi?

İndeke a'le'd-deracât. “Derecelerin en yükseğine!”

İndeke, inneke değil, indeke. Ayn ile: *‘İndeke a'le'd-deracât.*

İnsan dünyada derecelere yükseliyor. Ben mesela üniversitede en yüksek dereceye yükseldim. “Var mı daha yüksek?” diyorlar, yok. Fakülteyiz. Ne olacak? Ötekisi, Süleyman Demirel reisicumhur oldu, en yukarıya çıktı, aşağıdan bakıyoruz. İran şahı ne oldu?..

“Dünya dereceleri, senin huzurunda geçerli olan senin yanında kıymetli olan en yüksek dereceye yücelt yâ Rabbi!”

Ve tubelliğünâ bihâ aksâ'l-ğayât. “En olmayacak en uzak umutlarımıza, gayelerimize bizi eriştir yâ Rabbi!”

Ne istiyorum ben? Sen ne istiyorsun? En uzak, en olmayacak en muhal gibi görünen şeyler: “Müslümanlar şöyle olsun. Çoluk çocuğum böyle olsun. Dünyada şu olsun bu olsun... En uzak amaçlarımıza dahi bizi ulaştır yâ Rabbi!”

Min-cemî'i'l-hayrâti.

İnsanın gayeleri şerli olabilir: “Yâ Rabbi elime şöyle bir fırsat ver, bütün bu insanları kırıp geçireyim. Hepsini orakla biçer gibi biçeyim.” Bu iyi gaye değil.

Min-cemî'il-hayrât. “Hayırlardan olan her gayelerimize bizi ulaştır yâ Rabbi!” Çünkü bazı insan çıkıyor; salahiyet versen önce babasını kesecek! Bir salahiyet versen önce babasını kesecek yani! Öyle tipler var. Anasını dövüyor, merdivenden yuvarlıyor filan. Hayırdan en ileri gayeleri!

Min-cemî'il-hayrâti. “Hayırdan gayeler!”

Fî'l-hayâti ve ba'del-memât. “Dünyadaki gayelerimize, dünyayla ilgili emellerimizde amaçlarımızda da âhiretteki amacımızda da!” Âhirette de cennete girmek istiyoruz.

“Ben Peygamber Efendimiz’in yanında gölgelenmek istiyorum...”

Allah bize de versin. Hep beraber... Allah Teâlâ hazretleri âhiretteki amaçlarımıza da ulaştırсын.

Bi-rahmetike yâ erhame'r-râhimîn.

Niye duaya başlarken hemen salavâtla başlıyoruz?

Başında salât u selâmı getirdiğimizde, sonunda da Fâtiha-i Şerîfe'yi salavât ile getirdiğimizde iki salât u selâmın arasındaki dualar makbul olur. Allah ayıklamaz. “Salavâtları kabul ettim. Bunları Peygamberim'e götürün meleklerim, tebliğ edin; duaları atın! Noksanlık yapmışlar...” demez. Hepsi birden gider. Başı sonu beraber olduğu zaman hepsi birlikte gider.

e. Duaya Salavatla Başlayıp Salavatla Bitirmek

Onun için duamız kabul olsun diye duaya salavâtla başlıyoruz, en sonunda salavât ve Fâtiha'yı okuyoruz. Çok kıymetli bir dua okuyoruz. Allah dualarımızı kabul etsin. Cümlemizi sevdiği kul eylesin.

Bi-hürmeti esrâr-ı sûreti'l-Fâtîha!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

20 Şa'bân 1417 / 31.12.1996

Toowoomba/ Avustralya

[Bütün GURBET SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

